

Tipologija spletnih besedil

Mija Michelizza

Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU

Tipi spletnih besedil

- Katere tipe spletnih besedil poznamo?
- Zakaj bi nas lahko zanimali različni tipi besedil?
- Glede na katere kriterije bi lahko razdelili spletna besedila?
- <https://www.1ka.si/main/survey/uporabnost.php?anketa=100973>

Mejniki v zgodovini računalniško posredovane komunikacije (RPK)

- elektronska pošta (1971)
- spletni forum (1980)
- IRC (1988)
- SMS (1992)
- blog (1997)
- Google (1999)

Mejniki v zgodovini računalniško posredovane komunikacije (RPK)

- Wikipedija (2001)
- Skype (2003)
- Facebook (2004)
- Twitter (2006)
- Snapchat (2011)

Zastopanost spletnih besedil v korpusih

■ Priporočila *EAGLES* (junij 1996)

*V sklopu korpusnega
jezikoslovja priporočila
uvajajo trodelno delitev
besedil; poleg tradicionalne
delitve na govorna in pisna
dodajajo tretjo skupino
elektronskih besedil.*

Preliminary Recommendations

EAGLES

**Preliminary Recommendations
on
Text Typology**

EAG---TCWG---TTYP/P

Version of Jun 1996

Spletna besedila v tujih korpusih

- *Cambridge English Corpus*
- *CORPES XXI*
- Predvidena so spletna besedila v referenčnih korpusih nizozemščine, poljščine in hrvaščine.

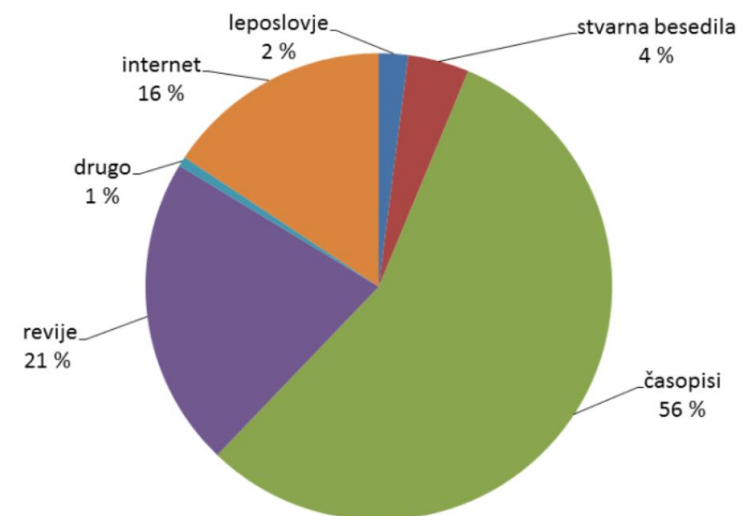
Podrobneje o korpusih za posamezne jezike v Logar Berginc, Ljubešić (2013): *Gigafida in slWaC: Tematska primerjava*.

Besedilni korpusi (samo) iz spletnih besedil

- *Oxford English Corpus*
- Korpus za svahili (1999)
- *Janes*

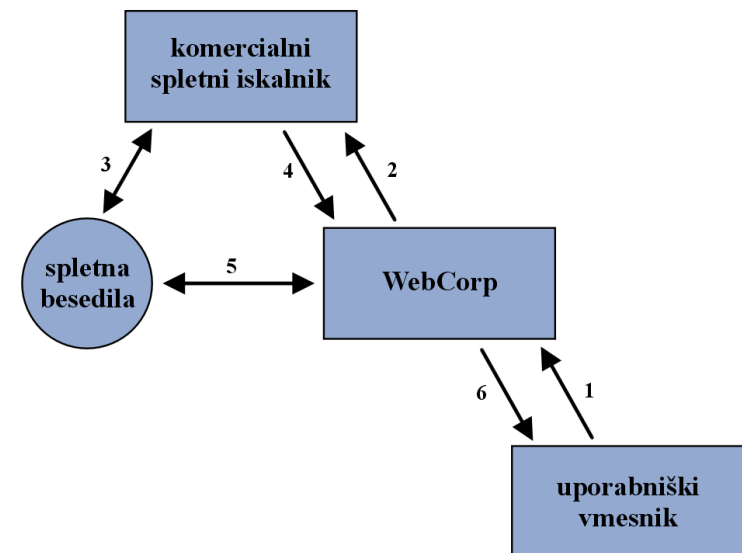
Spletna besedila v slovenskih korpusih

- *Korpus FIDA* (1998): poskusno vključenih 11 dokumentov spletnih besedil oz. 20.999 pojavnic
- *Korpus FidaPLUS* (2006): manjši delež besedil z interneta (1,24 %)
- *Korpus Gigafida* (2012): 16 % internetnih besedil

Spletni korpusi (1/2)

- Splet kot korpus
 - Raba komercialnega spletnega iskalnika
 - Dodajanje posebnega procesorja komercialnemu spletnemu iskalniku za jezikoslovno rabo, npr. *WebCorp*.

Spletni korpusi (2/2)

- Splet za korpus
 - Za razliko od spleta kot korpusa, kjer neposredno uporabimo spletne iskalnike za jezikovne raziskave, gre v primeru spleta za korpus za zbiranje spletnih strani (navadno s pomočjo *pajkanja*) in oblikovanje posebnega korpusa iz spletnih vsebin.
 - Primeri: *BootCat*, *WebBootCat*, *WaC*, *TenTen*, *Janes* ...

Problematika poimenovanja teh besedilnih enot

- (zvrsti (Toporišič))
- žanri (tudi kiberžanri, spletni žanri), tipi besedila, besedilni tipi, besedilne vrste
 - Definicija spletnega žanra s tremi elementi: (1) vsebina, (2) oblika in (3) funkcionalnost (Shepherd in Watters (1998))
 - Crowston in Williams (2000)
 - Pet tipov žanrov: (1) reproducirani, (2) adaptirani, (3) novi, (4) spontano nastali, (5) neklasificirani (Santini (2007))

Problematika poimenovanja teh besedilnih enot

- Značilnosti spletnih besedil: (1) hibridnost, (2) individualizacija, (3) evolucija
- od-nič-do-večžanrska klasifikacija (angl. *Zero-to-Multi-Genre Classification*)

Podrobneje v Santini (2007): *Characterizing Genres of Web Pages*.

- ... tipi računalniško posredovane komunikacije (RPK) (Crystal 2011: *Output*)

Poskus klasifikacije “besedilnih vrst”

- pogovarjalne BV
- predstavitvene in promocijske BV
- oglasne in komercialne BV
- poročevalske in širšepublicistične BV
- programerske BV
- akademske BV
- uradne in uradovalne BV
- literarne in polliterarne BV

Podrobneje v Mikolič, Rolih (2015) in *Slovar sodobne slovenščine: Problemi in rešitve* (2015).

Fasetna klasifikacija Susan Herring (1/3)

- Pristop, ki se je uveljavil v bibliotekarskih in informacijskih znanostih
- S. Herring je sestavila (dopolnil D. Crystal) zbirko kontrastivnih parametrov, s katerimi lahko definiramo tipe RPK
- Vse kategorije niso nujno relevantne za posamezne enote, ki jih analiziramo

Fasetna klasifikacija Susan Herring (2/3)

- Tehnični parametri
- (1) sinhronost
- (2) razdrobljenost enot
- (3) trajnost
- (4) dolžina
- (5) kanali
- (6) identiteta sodelujočih
- (7) javnost
- (8) prilagoditev
- (9) format

Fasetna klasifikacija Susan Herring (3/3)

- Družbeni parametri
 - (1) struktura sodelujočih
 - (2) značilnosti sodelujočih
 - (3) namen
 - (4) aktivnosti
 - (5) tema
 - (6) ton
 - (7) pravila organizacije
 - (8) pravila družbene primernosti
 - (9) jezikovna pravila
 - (10) kod

Žanrska analiza poslovnih e-sporočil

- Prikaz modificiranega načina komuniciranja in nastajanja novih oblik žanrov:
 - Primer rabe e-pošte kot transportnega sredstva za uveljavljeni žanr
 - Primer novonastajajočega žanra v komuniciranju preko e-pošte – veriga sporočil, ki predstavlja dalj časa trajajočo komunikacijo

Podrobneje v Nidorfer Šiškovič (2009): *Žanrski pristop k analizi poslovnih e-sporočil*.

Nekaj primerov (1/5)

Trenutno najraje berete

Ameriška osuplost po britanskem referendumu

50

Denacionalizacija na Hrvaškem: Zadnji »ne« v čakalni vrsti za ...

24

PRIHRANI za dopust! Preveri poletno znižanje prodajnih uspešnic na mimovrste=)

Široka ponudba primerna za vsak žep – vse kar potrebuješ za nepozabne poletne počitnice.

OGLAS

ZDA-Rusija: Zbledela magičnost Magnitskega

23

Nemčija išče poti prihodnjega razvoja EU

22

storitev omogoča L^N

Otrok padel v obcestni jašek z meteorno vodo

V soboto ob 18.54 je v kraju Gradišče pri Vojniku otrok padel v obcestni jašek v katerem ga je zalivala meteorna voda. Otroka so rešili gasilci,...

• • • • •

Raziskave so pokazale: otroci v Evropi si ne znajo pravilno čistiti zob

15 % otrok že pred dopolnjenim sedmim letom starosti dobi prvo zalivko, kar 9 % otrok pa v tem času že izpulijo zob. Gre za resne zobozdravstvene...

• • • • •

Nekaj primerov (2/5)

Potovanja

Sreda, 15. 6. 2016; 12.43, osveženo: 3 dnevi, 18 ur

DELI Z OSTALIMI:

0,525

3023

0

0

Vsebinsko omogoča Vzajemna, zdravstvena zavarovalnica

Foto: Thinkstock

Potovalni priročnik: kako spakirati malo, a hkrati vse

Pripravljanje kovčka za daljše potovanje je lahko stresno, če se tega lotite nepripravljeni in v zadnjem hipu. Sledite našim nasvetom, da bodo počitnice minile brez skrbi in grenkega priokusa.

Počitnice res niso pravi čas za stresne situacije in hitenje, zato že nekaj dni prej uredite vse potrebno.

[Izberite okna Priba](#)

www.priba-okna.si

Z izpopolnjenim stilom in klasično eleganco okrasijo vsako hišo.

#1 Pripravite seznam

Potrebuje prazen list papirja, svinčnik in nekaj preudarnosti. Preverite, kakšno bo vreme v kraju, kamor potujete, dopišite, s kom potujete in kaj na počitnicah nameravate početi. Glede na to pripravite seznam in ne pozabite: manj spakirate, bolje bo. Seznam naj bo preprost, pomembno je, da ne pozabite na osnove:

#6 Zavarovanje za tujino

Zavarujte se in si zagotovite popoln odklop od skrbi.

Za počitnice brez skrbi ne pozabite na zavarovanje. Seveda pred odhodom na pot računamo na to, da bo vse v redu, a veliko bolje se boste počutili, če boste vedeli, da bo tudi v primeru kakšne neprijetnosti poskrbljeno za vas. Zato pravočasno sklenite tudi zavarovanje za tujino.

[Zavarovanje za tujino Vzajemne](#) je namenjeno vsem, ki se odpravljajo v tujino, pa naj bo to izlet za en dan, počitnice, daljše potovanje, službena pot ali študij.

Zakaj bi sklenili zavarovanje za tujino? Ker nudi več!

S sklenjenim [zavarovanjem za tujino](#) si zagotovite:

- 24-urno asistenco v slovenskem jeziku,
- informacije o najbližji zdravstveni ustanovi,
- storitve nujne medicinske pomoči tudi v zdravstvenih ustanovah, ki niso v javni zdravstveni mreži obiskane države,
- nujne zdravstvene prevoze do bolnišnice ali klinike ter nujno zdravljenje,
- nujne zobozdravstvene storitve,
- zdravljenje akutnega poslabšanja kroničnih bolezni,
- iskanje in reševanje ponesrečenih oseb,
- prevoz v domovino,
- odvetniške storitve,
- s sklenjenim dodatkom za nezgodno zavarovanje pa si zavarovanje nadgradite tudi z nezgodnim zavarovanjem za čas trajanja potovanja.

Nekaj primerov (3/5)

ZRC SAZU @ZrcSazu · 45m

Naj ti prišepnem, da si ... pametna.
Naj ti rečem, da si ... lep.
Povej drugače. #SSSJ

bab.la @babla · 2m

#Danish is easy! ;-)

DANISH 101

hej - hello
hej hej - bye

bab.la

Nekaj primerov (4/5)

Družba za avtoceste @DARS_SI · 13s
DARS KONEC dogodka: (A2 Obrežje - Ljubljana: Nesreča) [#dars](#) [#promet](#) [DARS.si](#)
[/?tweet=-213657](#)

 Alpaka Retweeted

Frane @dratpirsna · 5m

Morda kdo ve, ce bi se dalo kje sposodit / rentat teleskop? RT zelo zazveljen, hvala!

Nelly Fox @gromska_strela · 7m

Ko sponzoruje brez joba govorijo o "no stress", stfu bitch, resno. Ne bom te spoštovala, ever.

ZF @ovtsa · 5m

[@gromska_strela](#) enako vzdrževane "gospodinje" s polhnimi ritmi in armado pomočnic.

Nelly Fox @gromska_strela · 43s

[@ovtsa](#) a nisva sam fauš?

[View conversation](#)

Nekaj primerov (5/5)

Miselne vijuge

39

Izžrebani reševalci

Za nagradno križanko Nedeljskega 2822 smo prejeli 6520 rešitev. Med praviimi rešitvami so bili izžrebani:

prvo nagrado, 250 evrov, bo prejela Jožica Kladnik, Ane Galetove 9, 1290 Grosuplje;

drugo nagrado, 80 evrov, bo dobil Dušan Kokalj, Erjavčeva 51, 5000 Nova Gorica;

tretjo nagrado, 40 evrov, pa bo prejela Branka Šparovec, Dedni dol 18, 1294 Višnja Gora.

Nagrajenci bodo nagrade prejeli, ko nam bodo poslali številko osebnega računa, ime banke in fotokopijo davčne številke na naslov: Nedeljski dnevnik, tajništvo, Kopitarjeva ulica 2, 1000 Ljubljana.

Rešitev nagradne križanke 2822

Vodoravno: MT, MC, staniol, boks, variriranje, kavarna, Oman, sinhron, Oča, Oehme, motor, Aida, žs, NK, aspirin, bet, mlečke, kapela, knez, zaukaz, Avon, start, gavda, Tuzla, ilo, kri, vtik, Lee, konzola, AŠ, dvoboji, igranje, nemir, menišč, pir, enačica, ose, Ana, učenik, skejt, nakit, Nanut, kan, Mao, digniteta, Iračan, polst, var, ozon, masa, Andora, lepota, ustroj, udi, karo, EV, rok, tap, Pskov, kari, vrast, očitar, tul, OT, polmesec, luping, Vita, eis, neper, zoo, ime, tok, vetre, earl, naslon, jakna, atrij, anteridij, igelnica, otrdina, kamionet.

Končno geslo: Metod Pevce.

Rešitev slikovne križanke 2823

Vodoravno: prepis, rogoza, abonma, Zl, air, ajer, kaset, Boštjan, kan, re, marmor, bikan, avion, puh, Ra, maslenec, ais, ara, Čerkez, Lenau, obok, erotik, onuča, No, ekcem, kep, kvar, Itacani, Ann, pjero, AL, litoral, puša, ocena, kvader, najem, Afrika.

Rešitev male križanke 2823

Vodoravno: svojat, tolpa, novota, opiat, Al, don, golša, hči, stearin, ajne, ar, Ajas, ideolog, ara, obisk, tur, ET, rogar, imetje, obora, kaplan.

S šalo na stran

Franci Kek

Taksistibro pravi, da je tudi on začel kopalno sezono. / foto: taksistibro

na twitterju so povedali

#Alpaka: Včasih poleti za v trgovino oblečem kopalke, da izgleda, kot da grem na morje. Potem kupim ful alkoholov in sladkarij. Ker nas gre več.

#Rado: Če v teh dneh vidiš jehovca s čolnom, verjetno gre na morje.

#Taksistibro: »Če ful dolgo gledaš u eno punco, lahko vidiš kako jo drugi odpelje.« - Ibrofucius 518 pr. n. št.

#BorisTomašič: Če sem prav izračunal, Slovenija že 12 let ni izgubila niti ene tekme na evropskih prvenstvih v nogometu.

#AndrejAlbreht: Sedem od 10 Angležev je mislilo, da bodo osvojili 1. mesto na Euro2016. Ostali trije še niso spili dovolj piva...

#AlesGantar: Taprau fuzbaler ma 4 sence.

OD SREDE PRI VAŠEM PRODAJALCU ČASOPISOV.

Naročila: 080 2007 ali narocnina@dnevnik.si

NEDELJSKI

Literatura:

Crystal, David (2011): *Internet Linguistics*. London in New York: Routledge.

Gatto, Maristella (2009): *From Body to Web. An Introduction to the Web as Corpus*. Bari: Editori Laterza.

Herring, Susan (2007): A Faceted Classification Scheme for Computer-Mediated Discourse.

Language@Internet, 1/2007. Spletni vir: <<http://www.languageatinternet.org/articles/2007/761>>.

Logar Berginc, Nataša, Ljubešić, Nikola (2013): Gigafida in slWaC: Tematska primerjava. *Slovenščina 2.0: empirične, aplikativne in interdisciplinarne raziskave*, št. 1. 78–110. Spletni vir: <http://www.trojina.org/slovenscina2.0/flipping_book/2013/01/05-LogarLjubescic/files/assets/basic-html/#1>.

Michelizza, Mija (2015): *Spletna besedila in jezik na spletu: Primer blogov in Wikipedije v slovenščini*. Ljubljana: Založba ZRC.

Mikolič, Vesna, Rolih, Maša (2015): Besedilna zvrstnost v novih medijih kot slovarska vsebina. *Slovnica in slovar – aktualni jezikovni opis. Obdobja 34* (ur. M. Smolej). Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta. 511–518.

Nidorfer Šiškovič, Mojca (2009): Žanrski pristop k analizi e-sporočil. *Infrastruktura slovenščine in slovenistike. Obdobja 28* (ur. M. Stabej). Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta. 271–277.

Santini, Marina (2007): Characterizing Genres of Web Pages: Genre Hybridism and Individualization. *Proceedings of the 40th Hawaii International Conference on System Sciences – 2007*. Spletni vir: <http://www.nltg.brighton.ac.uk/home/Marina.Santini/HICSS_07.pdf>.